

SCIENCE COMMUNICATION

se zřetelem na sociálně-vědní témata

Přemysl Rosůlek a kol.

Karen Bultitude
Ladislav Cabada
František Ježek
Jan Kolář
Tomáš Moravec
Přemysl Rosůlek
Robert Tamchyna
Luboš Veverka
Irena Vlachynská

... chapters which are formed (except for
... of starting notions) in three main parts.
... *Theoretical Analysis of Cost-Benefit Analysis* and
... part is entitled *Multicriteria Evaluation in a Fuzzy Environment*.
... the book. The last part, *Application to a Real-World Environmental*
... illustrates the previous theoretical methods on the example of
... tal policy (Po is an Italian river). The book is completed by
... *References and Bibliography* including more than 400 references.
... written in a lucid style, the text is well organized into relatively
... sections. Some sections are heuristic or prevalably heuristic, some
... nentary knowledge of mathematical logic and some tools of the
... (including some parts of Calculus). The problems of ecological economics
... the author was not easy. The transdisciplinary character of the presented
... to find a unitary style for presentation of mathematical, logical and
... (and in certain sense also philosophical and politological) topics
... of the referred book and, on the other hand, none of them
... to determine one "binding" style. The author has succeeded to
... to create a consistently effecting text. The problems of ecological
... ecological economics belong to the typical features of the contemporary
... book can be useful for any reader wishing to find their analysis
... approaches and analysis of their quantitative and qualitative, heuristic
... suggests mathematical approach to the actual problem of conflict
... and the environmental protection. The linkage between the
... assumption on one side and the ecological risks on the other
... "logical" level, to the formulation of the "sustainable development"
... ematical reflection of that idea. It is based on the problem of
... and sustainability for determining conflictual value
... main goal is to develop and verify multicriteria
... suggest effective compromises between their different
... al systems are complex, characterized by uncertainty
... can be mathematically modelled namely by fuzzy sets
... ing the typical features of such vague qualitative
... rred work suggests a new approach to the multicriteria
... stance. It overcomes different weak points of the traditional
... valuation matrices include crisp, as well as stochastic and fuzzy
... ormance of decision alternatives. The multicriteria
... epects of the partial comparability axiom, and the
... problems of ecological economics belong to the typical
... ived into twelve chapters which are formed (except for
... y presentation of starting notions) in three main parts.
... sents the *Theoretical Analysis of Cost-Benefit Analysis* and
... econd part is entitled *Multicriteria Evaluation in a Fuzzy Environment*.
... t of the book. The last part, *Application to a Real-World Environmental*
... eblem, illustrates the previous theoretical methods on the example of
... mental policy (Po is an Italian river). The book is completed by
... sentative *References and Bibliography* including more than 400
... ritten in a lucid style, the text is well organized into relatively
... sections. Some sections are heuristic or prevalably heuristic, some
... nentary knowledge of mathematical logic and some tools of the
... (including some parts of Calculus). The problems of ecological economics
... the author was not easy. The transdisciplinary character of the presented

... y style for presentation of mathematical, logical and
... tain sense also philosophical and politological topics
... the referred book and, on the other hand, none of them
... ermine one "binding" style. The author has succeeded to
... create a consistently effecting text. The problems of ecological
... ecological economics belong to the typical features of the contemporary
... d book can be useful for any reader wishing to find their analysis
... approaches and analysis of their quantitative and qualitative, heuristic
... book suggests mathematical approach to the actual problem of conflict
... economic progress and the environmental protection. The linkage between the
... consumption on one side and the ecological risks on the other
... "logical" level, to the formulation of the "sustainable development"
... mathematical reflection of that idea. It is based on the problem of
... and sustainability for determining conflictual value
... goal is to develop and verify multicriteria
... suggest effective compromises between their different
... al systems are complex, characterized by uncertainty
... can be mathematically modelled namely by fuzzy sets
... ing the typical features of such vague qualitative
... rred work suggests a new approach to the multicriteria
... stance. It overcomes different weak points of the traditional
... valuation matrices include crisp, as well as stochastic and fuzzy
... ormance of decision alternatives. The multicriteria
... epects of the partial comparability axiom, and the
... problems of ecological economics belong to the typical
... ived into twelve chapters which are formed (except for
... y presentation of starting notions) in three main parts.
... sents the *Theoretical Analysis of Cost-Benefit Analysis* and
... econd part is entitled *Multicriteria Evaluation in a Fuzzy Environment*.
... t of the book. The last part, *Application to a Real-World Environmental*
... eblem, illustrates the previous theoretical methods on the example of
... mental policy (Po is an Italian river). The book is completed by
... sentative *References and Bibliography* including more than 400
... ritten in a lucid style, the text is well organized into relatively
... sections. Some sections are heuristic or prevalably heuristic, some
... nentary knowledge of mathematical logic and some tools of the
... (including some parts of Calculus). The problems of ecological economics
... the author was not easy. The transdisciplinary character of the presented

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SCIENCE COMMUNICATION se zřetelem na sociálně-vědní témata

Přemysl Rosůlek (ed.)

Tato publikace vznikla v rámci projektu SCICOM, reg. č. CZ.1.07/2.3.00/09.0151, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Západočeská univerzita v Plzni, 2011

ISBN 978-80-261-0082-9

Obsah

1. Úvod.....	5
--------------	---

I. část: Science communication – proč a jak?

2. Projekt SCICOM – Rozvoj kompetencí pro Science Communication	11
--	----

František Ježek – Irena Vlachynská

3. Science Communication – Why and How?.....	31
--	----

Karen Bultitude

II. část: Science communication a sociální vědy

4. Science communication, novináři a sociálně-vědní témata	61
--	----

Přemysl Rosůlek

5. Česká politologie a Science Communication: výzvy a rizika....	82
--	----

Ladislav Cabada

III. část: Science communication a média

6. Jak dostat výzkumnou instituci do médií	109
--	-----

Jan Kolář

7. Internet jako nástroj <i>science communication</i>	133
<i>Tomáš Moravec</i>	
8. Český rozhlas Leonardo a jeho role v popularizaci vědy.....	155
<i>Robert Tamchyna – Luboš Veverka</i>	
9. Závěr.....	166
Summary	168
Použité zdroje.....	169
O autorech	181
Rejstřík	183

1. Úvod

Ve světě public relations se aktuální otázkou stává také *science communication*, propagace a prezentace vědy. Ve světě, v němž platí, že kdo není v médiích, neexistuje, se aktuálním tématem stává hledání odpovědi na otázku, jak v současné době efektivním způsobem prezentovat informace o vědeckých výstupech nejen vědcům z jiných oborů a politickým elitám, ale především široké veřejnosti. V globální otevřené společnosti založené na informacích a informačních technologiích stoupl nejen význam vědy, ale také informovanosti o vědě *per se*. Význam výsledků vědy je v současném světě doceněn jen tehdy, pokud o aktuálních poznatcích bude obeznámena i veřejnost. Receptem na to je schopnost komunikátorů vědy znát jak charakter soudobých médií, tak i nároky publika; jinak se může i dobře míněné public relations mýjet účinkem.

Jedním z cílů tří konferencí SCICOM, pořádaných Západočeskou univerzitou v Plzni ve spolupráci s Techmanií v letech 2009-2011, bylo hledat odpovědi na výše nastíněné tematické okruhy, jež jsou spjaté s komunikací vědy. Tato publikace je souborem příspěvků z výše uvedených konferencí. Záměrem autorského kolektivu této publikace není představit *science communication* jako vědecké pojednání určené pouze pro vědce samotné, nýbrž představit širší čtenářské obci popularizační formou výše uvedené tematické okruhy.

Celá publikace je rozdělena do tří tematických bloků – po úvodním *Science communication – proč a jak?* následuje aplikovaná část zaměřená na *science communication a sociálně-vědní tematiku a politologii*, a ve třetí, poslední části jsou statě zaměřené na *science communication a média*, konkrétně na umění propagovat a prezentovat vědu

jako public relations a dále na internet a veřejnoprávní rozhlas se zaměřením na vědu.

V úvodní části *Science communication – proč a jak?* představuje příspěvek Františka Ježka a Ireny Vlachynské z realizačního týmu ZČU *Projekt SCICOM: Rozvoj kompetencí pro komunikaci vědy*, díky němuž mohly všechny tři konference proběhnout, a dále prozrazuje, další možné ambice realizačního týmu. Ve stručné podobě odhaluje také podoby a cíle propagace a prezentace vědy.

Na výše uvedený text navazuje druhý příspěvek *Science Communication – Why and How?*, jehož autorkou je Karin Bultitude, renomovaná akademická pracovnice z oblasti *science communication*. Text v anglickém jazyce odpovídá na všechny základní otázky spjaté se *science communication*.

Druhou, aplikovanou, část, *Science communication a sociální vědy*, otevírá text Přemysla Rosůlka z Katedry politologie a mezinárodních vztahů FF ZČU v Plzni s názvem *Science communication, novináři a sociálně-vědní témata*. Článek je určen především pro novináře specializované na vědu, na nastolování témat v soudobých médiích a na peripetie vztahu mezi vědci, novináři a vědeckými tématy ze společensko-politické oblasti. V praktické části textu se objevují jak návrhy na vhodnou komunikaci, tak i jisté příklady „hereze“ propagace a prezentace vědy.

Česká politologie a Science Communication: výzvy a rizika je název statě Ladislava Cabady z Katedry politologie a humanitních studií při Metropolitní univerzitě v Praze. Autor textu vychází z předpokladu, že obor politologie je v českých masmédiích přexponovaný, a dále, že většina z těchto „politologických“ výstupů nereprezentuje výsledky výzkumů, ale pouze komentáře či případně analýzy, které nemají přímou vazbu na politické vědy. Média i někteří politologové tak

vytvářejí u veřejnosti nesprávný obraz oboru tím, že přispívají ke stírání rozdílu mezi politologií a politickými komentáři.

A konečně, ve třetí a též aplikované části *Science communication a média* nejdříve Jan Kolář z Ústavu experimentální botaniky AV ČR v Praze představuje v textu *Jak dostat výzkumnou instituci do médií* možnosti účinné propagace vědecké instituce. Stať obeznamuje čtenáře s fungováním médií a strategií komunikace s médii. Poukazuje na možnost definovat cílové skupiny, dále se zaměřuje na cíle propagace a prezentuje hlavní zásady komunikace s novináři a principy tiskové zprávy. Na závěr neopomíná ani fenomén infozábavy a samotné vědce v roli mediálních expertů. V další stati nazvané *Internet jako nástroj komunikace* představuje internet jako nové médium mluvčí Techmanie v Plzni, Tomáš Moravec. Příspěvek je zaměřený na webové portály specializované na popularizaci vědy. Autor textu je přesvědčený, že svět internetu je schopný prezentovat atraktivnějším a efektivnějším způsobem komunikaci vědy než přednášky, konference či tištěné materiály.

Publikaci uzavírá příspěvek z praxe. Zástupci vedení veřejnoprávní stanice Českého rozhlasu Leonardo zaměřeného na popularizaci vědy, Robert Tamchyna a Luboš Veverka, představují historii, vývoj a význam této rozhlasové stanice v současnosti.

Plzeň, říjen 2011

Přemysl Rosůlek